

БІОЦЕНОЛОГІЯ — наука про **біоценози**, їх склад, будову, поширення, часову й просторову динаміку, особливості взаємовідношень між їхніми компонентами, корисні функції та охорону. Термін «Б.» запропоновано 1918 швейцар. геоботаніком Г. Гамсом. Розвиток цієї галузі знань за кордоном пов'яз. із працями Ф. Даля в Німеччині, Ф. Клементса і В. Шелфорда в США, П. Пальмґрена у Фінляндії, В. Догеля, А. Владимирського, В. Беклемішева, Д. Кашкарова в Росії. В Україні широкопланові біоценолог. дослідж. проводяться вченими Інституту зоології, Інституту гідробіології, Інституту біології пд. морів НАНУ, біол. факультетів ВНЗів. Важливими питаннями Б. є видовий склад, просторова будова, поширення, добова, сезонна, річна динаміка біоценозів, їх популяцій, трофіч. груп, взаємовідношень між госп. важливими видами й симбіотичними, переважно паразитичними, мутуалістичними і хвороботворними організмами, а також штучне формування високопродуктив. і стійких до шкідливих біотич. впливів лісових, аграр. і вод. біоценозів. Б. тісно

пов'язана з **біогеоценологією**, оскільки вивчає живий блок біогеоценоз. екосистеми, **синекологією**, предметом дослідження якої є взаємовідношення різноманіт. угруповань організмів, зокрема біоценозів, із середовищем їх існування, а також **фітоценологією**, **зоологією**, **мікробіологією**, **аутекологією**, **демекологією** та **біогеографією**.

Рекомендована література

1. Кашкаров Д. Н. Среда и общество. Москва, 1933;
2. J. Braun-Blanquet. Plancensociologi. Vienna, 1951;
3. Ярошенко П. Д. Геоботаника. Москва; Ленинград, 1961;
4. Чернова Н., Былова А. Экология. Москва, 1981;
5. Работнов Т. А. Фитоценология. Москва, 1983;
6. Номоконов Л. И. Общая биогеоценология. Ростов-на-Дону, 1989.

М. А. Голубець

Бібліографічний опис:

Біоценологія / М. А. Голубець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35360>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).